

PUBLIC ACCESS 2005 : 11

Nyhetsbrev om radio, TV, internet och andra medier
- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet –

30 oktober 2005
www.publicaccess.se

- *Ledare:* Kvalitet för alla

Television

- Tre partier kräver nordisk tv i digitala marknätet
- Kristdemokraterna vill flytta fram nedsläckningen av analog TV
- Centern vill garantera plats för lokal-tv i marknätet
- Kristdemokraterna och miljöpartiet vill ge stöd åt Öppna Kanaler
- Flytta en SVT-kanal till Göteborg
- Staten och kapitalet går samman om sport-tv
- Historiekanal i public service-regi möter hårt motstånd
- Lokal-tv sände porrfilm till morgonkaffet
- Nytt forum för digitalt tv i Danmark
- Kabel-tv-bolaget UPC till salu i Sverige och Norge
- Rikstäckande Lokal-TV Nätverket blir fri-tv
- Digital regional-TV på Gotland
- Gotlänningarnas digitalbox snart omodern
- SVT Nord vill varsla 13
- Fri television – för alla
- Två dryckeshjässar tvekar om tv-reklam
- Små barn het målgrupp för tv-bolag
- Kommunfullmäktige i Luleå kanske i tv
- Privat tv-bolag vill ta hand om Österrikes Eurovisionsbidrag

Radio

- Digital radio på FM-bandet 2007
- Mediemyndighet ser fördelar med DRM för lokal radio
- Digitaliseringen av AM-bandet utredd i Finland
- Grönt ljus för DAB-radio i Australien, DRM kompletterar
- Kortvågor ersätter DAB-radio i bilen

- Digitaliseringen ökar konkurrensen om mellanvågsfrekvenser
- Kristdemokraterna vill ha en närradiokommission
- Närradion vill ha en försöksverksamhet med digital radio
- Politiker som kämpade för radiomediet död
- Radioteatern har ingen framtid på FM-bandet
- Ny radiostation planeras på Åland
- Osäkert för SR-anställda när bolag tar över
- Community Radio -
- Brittisk närradio växer ytterligare
- Belgisk högerextrem radio stoppad i Ryssland

Radio och tv

- Sändningar av radio och tv kan öppnas för alla
- SR-chef rasar mot SVT:s hemliga Nobelsamarbete
- Handbok om public service publicerad av UNESCO
- Ny regering, ny mediepolitik i Norge

Övrigt

- Riksdagen bör få inflytande över filmavtalet
- Överutbildning inom kultur och media
- Intel och Microsoft väljer HD DVD
- Film och tv i Ipod
- Emacen död
- Nästan en miljon svenskar finns inte!
- Miljöpartist startar mediekritisk folkrörelse
- Migreringsfabrik till Kalmar län
- Heta diskussioner om kulturell mångfald i UNESCO
- Webbtips
- Månadens citat
- Evenemangstips

Nyhetsbrevet utkommer två gånger per månad.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall och Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**

Epost till redaktionen: news@publicaccess.se
Om abonnemang (300 kr/år) och annat läs mer på
www.publicaccess.se

Ledare: Kvalitet för alla

Vid senaste NFTU-seminariet på Filmhuset visade Sony upp sin senaste videoprojektor. Den fick de flesta att tappa hakan. En stabil och kristallklar bild som gav åskådaren känsla av att titta ut genom ett välputsat fönster. Bättre än 35 mm film. Tyvärr ännu för dyr att ta hem; cirka en kvarts miljon kr. Men blir bra för små biografier runt om i landet. Vi som såg HDTV redan i början av 90-talet och redan då tappade hakan har i mer än decennium väntat på högupplöst tv. Särskilt som digital tv utvecklades just med ambitionen att ge oss HDTV. Inte det som den marknadsända digital-tv:n för tio år sedan lanserades med; massor av kanaler, möjligheten att beställa pizza och spela spel (!) på tv:n. Tyvärr har digital-tv under åren inte motiverats med kvalitet vare sig ifråga om bildteknik eller programinnehåll.

Nu är HDTV verkligen på gång på allvar och sänds redan via satellit över Europa. Men självklart ser vi alla fram emot de högupplösta fotbollsmatcherna från VM i Tyskland sommaren 2006. Naturligtvis tar kulturministern sitt fulla ansvar och tömmer en hel mux i det marknadsända nätet för att ge plats för den stora bandbredd HDTV kräver. På köpet kan vi dessutom bli av med en massa skräpkanaler som tittarna aldrig bett om. Annars kommer marknadsända nätet att spela i lägre divisioner än kabel- och satellit-tv. Gotlänningar och andra kan bli fly förbannade - strax innan valet.

television

Höstskörd om tv i Riksdagen:

Tre partier kräver nordisk tv i digitala marknätet

Centern, folkpartiet och miljöpartiet har i motioner uppmärksammat behovet av nordiska tv-kanaler i det digitala marknätet. Centern skriver att digitaliseringen av kabel-TV och satellit-TV har medfört en ökad efterfrågan på program till ett allt större utbud av kanaler. Det är närmast obegripligt att det fortfarande inte är möjligt att se norsk TV i Jämtland med sina urgamla förbindelser med grannarna i väster. I Hälsingland med många Sverigefinländare vore det också självklart att det skulle vara möjligt att ta del av Finlands tv-utbud. Tekniskt kan detta inte längre vara några problem, det är politiska hinder som måste undanröjas. Håkan Larsson (c) och Sven Bergström (c) vill ha en politik som gör det möjligt för alla hushåll i Norden att ta emot minst en public-servicekanal från vart och ett av de nordiska grannländerna. Då public service-företagen inte själva har något incitament att åstadkomma detta och de kommersiella tv-företagen söker begränsa utbudet av konkurrerande kanaler via de plattformar de kan styra över, eller påverka utbudet i, är detta helt beroende av politiska initiativ. Motionärerna vill att regeringen föreslår hur utbudet av nordisk grannlands-tv kan göras tillgängligt för alla hushåll i Sverige. Samtidigt vill de att medborgarnas valfrihet att välja i utbudet av tv-kanaler måste stärkas så att dagens konkurrensbegränsningar undanröjs.

Danskar och svenskar har lärt sig att förstå varandras språk, kultur och samhälle via teve. Nu när Öresundsregionen allt mer suddar ut gränsen mellan Sverige och Danmark blir möjligheten att följa grannlandets tv-utbud allt viktigare. Fler bor och arbetar på olika sidor om Öresund och då blir det också viktigt att ha tillgång till tv från den andra

sidan mot den man befinner sig. I detta läge går Sverige över till digital-tv, men som i nuläget inte innehåller grannlandsteve. Detta motverkar integrationen i Öresundsregionen menar Marie Wahlgren m.fl. (fp) som antar att motsvarande problem också finns i andra gränsregioner. Intres-sant att konstatera är att flera kommersiella aktörer däremot i sina kabelnät erbjuder nordisk tv. Detta är dock inte tillgängligt i det digitala marknätet skriver motionärerna, som vill att regeringen, om man inte snabbt kan införa nordisk TV i hela marknätet, i alla fall verkar för speciallösningar i gränsområden och framför allt i Öresundsregionen samordnar övergången till digital-TV. Folkpartiet vill att man avvaktar med att släcka ner det analoga tv-nätet i Skåne i avvaktan på att Danmark gör motsvarande åtgärder i Köpenhamnsregionen.

Nordiska Rådet beslutade 2002 att rekommendera de nordiska länderna att i respektive land hitta lösningar som kan ge allmänheten större möjligheter att se de övriga ländernas public service-kanaler. Miljöpartiet anser att det är hög tid att från svenskt håll hörsamma den rekommendationen.

Kristdemokraterna vill flytta fram nedsläckningen av analog TV

I en motion konstaterar kd att inledningsfasen av nedsläckningen av det analoga TV-nätet inte har varit utan problem. Man bör skjuta upp denna fas och ta fram en mer realistisk plan som ligger i takt med marknad, nåttäckning och relevant informationsspridning. *Digitaliseringen av tv-nätet är en helt naturlig process vars framtida potential vi är överens med de flesta politiska partier om – från höger till vänster. Men med facit i hand måste vi som politiker våga justera tidsplanen i genomförandet och faktiskt erkänna att vi haft en övertro på marknadsutvecklingen för digital-tv. Det är fortfarande orimligt dyrt med boxar, man har inte i god tid byggt in digitala mottagare i nya TV-apparater eller videoapparater menar kristdemokraterna.*

Centern vill garantera plats för lokal-tv i marknätet

I sin motion pekar Staffan Danielsson (c) och Jörgen Johansson (c) på att det delvis statligt ägda företaget Boxer har monopol på att sända i det digitala marknätet. Regeringen har inte lyckats att få Boxer att erbjuda en rimligare valfrihet i sitt utbud av tv-kanaler än nuvarande handfull fria tv-kanaler. När nu nya markbundna och andra distributionsnät byggs upp över landet måste kanalutrymme garanteras för lokala radio- och tv-kanaler och med en större valfrihet att kunna välja dessa eller andra kanaler till ett rimligare pris än idag.

Kristdemokraterna och miljöpartiet vill ge stöd åt Öppna Kanaler

I samband med finansieringsfrågorna är det nu hög tid att vi i Sverige liksom man gjort i andra länder går in och diskuterar ett direkt stöd till de öppna kanalerna (s.k. public access). I USA har t.ex. kommuner rätt att ta upp till fem procent av kabelbolagens intäkter för satsningar på access tv. I andra länder, som till exempel Tyskland, går staten in och finansierar viss del av verksamheten. Kristdemokraterna anser att det bör övervägas om att ge en liten del av public serviceavgiften till stöd och utveckling av de öppna kanalerna i landet. Regeringen bör få i uppdrag att utreda ett sådant stöd motionerar Dan Kihlström m.fl. (kd)

Genom en öppen kanal får medborgarna använda tv-mediet på egna villkor och med direkt access till demokratiska fora. Verksamheten är även viktig då många invandrarföreningar driver verksamhet i Öppna kanaler som idag sänder i kabelnäten, men planerar att snart även börja sända i marksänd digital-tv. Verksamheterna baseras på ideellt arbete. Något offentligt stöd finns inte i form av statligt bidrag eller andel av tv-avgiften. Det är viktigt att människor, oavsett var de bor får tillgång till fria medier. Miljöpartiet vill därför att förutsättningar för ett statligt stöd ska utredas, liksom idag är fallet i bland annat Danmark och Tyskland skriver Maria Wetterstrand m.fl. (mp)

Åter krav i Riksdagen: Flytta en SVT-kanal till Göteborg

Eva Flyborg (fp) menar att den nyhetsbedömning som görs av ledningarna för Aktuellt, Rapport och TV 4:s Nyheterna är av stor betydelse för svensk självbild, debatt och beslut. Att Stockholm dominerar i nyhetsrapporteringen beror naturligtvis på att de flesta av maktens institutioner ligger där. Värderingarna blir lätt enhetliga. Att en så stor del av det samlade medieutbudet produceras i en liten del av landet betyder att dess värderingar lätt blir ännu mer förskjutna i förhållande till resten av lan-

det. Den geografiska koncentrationen motverkar att perspektiv och infallsvinklar ges en kritisk granskning. Det viktiga är alltså inte var kameran står eller var reportagen görs utan var de sitter som beslutar om vad som ska prioriteras. Det är av det skälet som det ovillkorligen måste finnas en nyhets-redaktion i Göteborg. Att enbart flytta en nyhets-redaktion kommer förmodligen inte att räcka. Att skapa större mångfald genom att en kanal placeras och produceras utanför Stockholm är därför ett sådant rimligt krav på public service menar Eva Flyborg. Därför måste en kanal placeras i Göteborg. Genom att flytta en av nyhetsredaktionerna åter-ställer vi samtidigt deras självständighet, vilket faktiskt var riksdagens krav från början.

Staten och kapitalet går samman om sport-tv
Norska public service-bolaget NRK och den svenska mediekoncernen MTG har beslutat driva en ny betal-tv-kanal SportN tillsammans. NRK-chefen John G. Bernander menar att samarbetet blir som "ett stort bytesavtal" *På denne måten kan vi bidra till å lage en ny tematisk sportskanal med bredde*, säger Bernander. Avtalen sägs också ha en långsiktig strategisk dimension. Tillsammans med MTG kan NRK bjuda på stora rättighetspaket. NRK har tidigare haft sådant här samarbete med kommersiella kanalen TV2 men sedan dess har den kanalen etablerat en allians med Telenor. SportN skall sortera under Viasat och MTG och vara en helt MTG-ägd kanal även om ingen av parterna idag utesluter ägarskap från NRK:s sida.

Kommersialiseringen av har mött kraftiga protester från både TV 2 och TVNorge som menar att kulturpolitikerna nu måste vakna. NRK har enligt tv-bolagen gått över gränsen för vad ett licensfinansierat bolag får göra. *Vi känner till att myndigheter i flera länder bl.a. Danmark och Grekland uppfattar samarbete mellan licensfinansierade statliga kanaler och kommersiella kanaler vara i strid mot konkurrenslagarna* säger TVNorges chef Morten Aass. Sportchefen i TV2 Bjørn Taalesen ser problem med att många rättigheter som NRK har är EBU-rättigheter d.v.s. endast för public serviceändamål. Det udda äkten-skapet, som kungjordes innan den nya regeringen bildades, kan också skapa mediepolitiska problem. Regeringskoalitionens rödgröna parter SV och Sp har hittills uttalat förundran och skepsis om samarbetet. (Kampanje)

Historiekanal i public service-regi möter hårt motstånd

Danmark Radios planer möter hårt motstånd från konkurrenten MTG, som menar att DR endast kan få uppdrag att lansera nya kanaler genom lagstiftning eller att en eventuell historiekanal ingår som en del av DR:s public serviceförpliktelser. I kommande

medieförhandlingar kommer DR att framföra önskemål om en historiekanal. MTG driver idag kanalen Viasat History. (TV-Nyt)

Lokal-tv sände porrfilm till morgonkaffet

P.g.a. ett programmeringsfel sände lokal-tv-stationen Kanal København inte som vanligt tecknad film för barn utan porrfilm på hela lördag f.m. Stationen brukar annars bara sända hårdporr från midnatt till fem på morgonen på helgerna, men denna gång svek således stoppknappen. Claus Sørensen, informationschef hos Kanal København, beklagar och lovar att det inte skall hända igen. Kanal København är i övrigt Köpenhamns motsvarighet till Öppna Kanalen i Stockholm, som dock aldrig sänder porr.

Nytt forum för digitalt tv i Danmark

En vid krets med tv-stationer, distributörer, förhandlare, konsumentorganisationer och myndigheter har på ett möte på Radio- och tv-nämndens Mediesekretariat beslutat att bilda ett forum för upplysning, koordination och standardisering i anslutning till införandet av digitalt tv i Danmark. Initiativtagare var Danmarks Radio och BFE (konsumentelektronikbranschen). Till att börja med är uppgiften att informera om de digitala marksändningar som börjar 2006 och på längre sikt att förbereda för nedsläckningen av de analoga sändningarna 2009 (TV-Nyt)

Kabel-tv-bolaget UPC till salu i Sverige och Norge

Det pågår en strategisk översyn av verksamheterna i Sverige och Norge. Försäljning är ett alternativ, säger UPC:s informationsdirektör Anders Ahlbeck. Bakgrunden är att UPC till skillnad från andra marknader inte är etta i Sverige och Norge. Den amerikanska ägaren Liberty Global försöker hitta intressenter som kan sätta ett värde på bolagen. Frågan är om verksamheterna i Norge och Sverige är stora nog på sikt. Före årsskiftet ska ägarna ha kommit fram till något. UPC omsätter 650 miljoner kronor i Sverige med drygt 200 anställda. (Dagens Media)

Rikstäckande Lokal-TV Nätverket blir fri-tv

Lokal-TV Nätverket AB har startat tv-kanaler i Stockholm, Göteborg och Malmö, och driver sedan tidigare Nolletan i Linköping. Bolagets vd Anders Lundmark säger nu att "Kanal Lokal" ska sändas fritt som public servicekanalerna och TV4. Beslutet att sända okodat i det digitala marknätet har fattats utifrån bedömningen att 30-40 % av alla hushåll som tar emot signaler från det digitala marknätet 2008 enbart kommer att titta på fri-tv-utbudet. *När vi nu startar på nya marknader utanför Östergötland är vi helt okända och vill ha maximal distribution,* säger Anders

Lundmark. Genom att sända kanalerna okodade tror Lokal-TV Nätverket på en snabb etablering. När kanalerna sänds gratis blir annonsförsäljningen viktigare. Den "kommersiella launchen" blir i december-januari. (Dagens Media)

Digital regional-TV på Gotland

Regeringen har beslutat om tillstånd för *Gotlandskanalen AB* för regionala TV-sändningar i det digitala marknätet på Gotland. Bolaget planerar att erbjuda gotlänningarna en kommersiell regional TV-kanal där en stor andel av programutbudet kommer att vara lokalt förankrat och producerat. *Gotland var först ut med övergången till digital tv,* säger kulturminister Leif Pagrotsky. *Därför är det extra roligt att just gotlänningarna får en ny digital lokal tv-kanal.*

Gotlänningarnas digitalbox snart omodern

Förändringarna inom tv-världen är inte över i och med övergången till digitala sändningar skriver *Gotlands Tidningar*. Den nya tekniken innebär en högre upplösning av bilden och därmed bättre kvalitet. Upplevelsen av HDTV blir densamma som att se 35 mm biograffilm, enligt experterna som säger förändringen blir större än när vi övergick från svartvit till färg-tv

Med de digitalboxar som sålts inför nedsläckningen av det analoga nätet kan man ta emot HDTV - dock utan att få den högre bildkvaliteten. Till det krävs en ny box, och dessutom en tv som klarar den höga upplösningen. *Vi har en HDTV-box i butiken, mest för att vi ska kunna visa högupplösta bilder i affären. Boxen är till salu och kostar 10.000 kronor,* berättar Fredrik Lind vid Expert i Visby. Vid Harry Carlsson Hushållsmaskiner tror man att försäljningen av HDTV-boxar kommer igång snart. *TV-apparater som klarar HDTV har vi redan, och förmodligen kommer försäljningen av boxar igång redan till jul. Canal+ kommer säkert med ett erbjudande, eftersom de har sändningar igång,* säger Kenneth Carlzon.

Enligt HDTV-forum kommer den nya tekniken först att lanseras på betalkanalerna och sedan kommer SVT. I början finns bara möjlighet att ta emot sändningarna via satellit, men i framtiden kan distributionen även ske via marknät, kabel och Internet. Nästa år genomför SVT sina första HD-sändningar. Precis som med OS i Rom 1960 är ett stort idrotts-evenemang draghjälp i lanseringen av ny teknik. SVT ska sända fotbolls-VM i Tyskland 2006 med vanlig tv-teknik - men även med HDTV-kvalitet. Efter fotbolls-VM väntar ett annat stort evenemang som ska ge draghjälp åt HDTV - OS i Peking 2008. Året efter spelen räknar branschen med att över 50 miljoner hushåll har skaffat HDTV. 2010 räknar BBC med att producera alla sina program i HDTV-

format och vid den tiden räknar man med att den nya tekniken blir standard i Europa. (Gotlands Allehanda)

SVT Nord vill varsla 13

SVT vill göra sig av med tretton tjänster på SVT Nord. Företaget vill varsla åtta anställda på SVT i Umeå och övriga fem Sundsvall och Luleå. Anledningen till uppges vara färre uppdrag. (Journalisten)

Fri television – för alla

Apropås SVT:s kampanj meddelar Riksförbundet Öppna Kanalerna att även de reklamfria public access-kanalerna är *fri television*. Här har tillskillnad mot i SVT alla medborgare rätt att producera och sända tv på egna villkor. Dessutom med en större yttrandefrihet än några andra tv-kanaler. Se <http://www.fritelevision.se>

Två dryckesbjässar tvekar om tv-reklam

Den amerikanske Coca-Cola-koncernen har meddelat, att man i fortsättningen kommer att satsa mindre pengar på imagekampanjer i tv på tv och hellre satsa på dialog. Coca-Cola planerar att skära ner tv till 60 % av det samlade mediebudgeten (TV-Nyt)

Heineken tycker att TV-reklam är för dyrt och att det är svårt att sticka ut i mediet. De 90 miljoner kr som de investerar i reklam i Storbritannien varje år lägger de nu på andra marknadsaktiviteter. Åtminstone tillfälligt för att mäta effekten. Heinekens vd, Rob Marijnen, säger att det blivit svårare att nå ut till deras målgrupp med TV-reklam. *Det är svårt att sticka ut från andra reklaminslag och han är tveksam till effektiviteten i mediet*, säger han. (Resume)

Små barn het målgrupp för tv-bolag

Baby Network Ltd satsar på att lansera sin kanal i stora delar av Europa. Målgruppen består av barn under tre år. Programmen sägs vara specialgjorda med "lärande och upptäckande" som främsta ledord. Kanalen är helt fri från reklam och ska sända 24 timmar om dygnet. Baby-tv marknadsförs som en service till föräldrar och farföräldrar. På dagarna präglas programmen av aktivitet; barnen ska upptäcka ljud, färger, former och naturen. På kvällarna kör man mer rörliga färger och former till lugn musik. Detta för att skapa en "säker atmosfär" i hemmet. (Resume)

I USA har just PBS Kids *Sprout* startat sända per kabel och satellit dygnet runt (!) för de mycket unga. *Sprout* (=grodd, skott), som kommer att från början kunna ses i 16 miljoner hem, kommer att ha reklaminslag. Tidigare har Time Warners Cartoon Network, satt av två morgontimmar för de minsta. *TickleU* (kittla dig) är ett programblock som sägs ha

en pedagogisk funktion som skall stimulera förskolebarns känsla för humor. Nielsen Media Research uppskattar att det finns i USA 15.9 miljoner barn i åldrarna 2- 5. Mätningar visar att barnen tittar i genomsnitt 3 timmar 40 minuter per dygn under denna säsong – en ökning om 13 minuter sedan 2000-2001. (New York Times)

Kommunfullmäktige i Luleå kanske i tv

Det finns ett förslag om att sända kommunfullmäktige i Luleå i tv. Miljöpartiets Risto Pekkala föreslår i en motion att kontakt ska tas med de lokalteveföreningarna för att de ska sända kommunfullmäktige i sitt kabelnät. Partiets gruppleddare Annika Eriksson tycker det kan öka intresset för politiken medan kommunalrådet Margareta Lindbäck (s) inte tycker man ska visa upp springet, oordningen och kaffedrickandet. *Jag är mer eller mindre ledsen varje gång jag går hem efter sammanträdena*, säger Lindbäck. *Det måste var en viss ordning annars kan vi inte visa upp det i tv*. Moderaternas gruppleddare Maria Salmgren är bekymrad över att Margareta Lindbäck är så negativ till kommunens högsta politiska organ. *Det om något spår på politikerföraktet. Kanske kan bra tv-sändningar få människor att engagera sig*. Också Annika Eriksson var bekymrad över Margareta Lindbäck's inställning. *Det är positivt om olika åsikter stöts och blöts. Det måste vi våga visa och kanske ska mötena redigeras och sändas på kvällen och på hemsidan*. Centerns Erland Nilsson tyckte att man kunde ha med reklaminslag. *Vi är rätt så häftiga och det är mycket substans i det vi säger. Har vi lite att säga kan man stoppa in ett reklaminslag*. Något beslut blev det inte vid mötet med kommunstyrelsen utan frågan återremitterades för en bättre utredning om bl.a. kostnaderna. (Norrländska Socialdemokraten)

Eurovision Song Contest: Privat tv-bolag vill ta hand om Österrikes bidrag

Public service-bolaget ORF har tidigare i år meddelat att man inte avser att medverka i nästa års Eurovision Song Contest. Nu har privatägda kanalen ATV+ uttryckt önskemål om att ta hand om uttagningstävlingen för att få fram en österrikisk kandidat. Problemet är dock att ATV+ är en privat kanal och inte medlem i den europeiska public service-organisationen EBU. Enligt tävlingsreglerna får inte icke-medlemmar delta i Eurovision Song Contest. (Radio Netherlands)

radio

Digital radio på FM-bandet 2007

Det nya systemet DRM+ d.v.s. digital radio på FM-bandet (87,5-108 MHz) är nu i stora delar tekniskt färdigutvecklat. Främst återstår dock ett tidsödande standardiseringsarbete. Tekniken innebär bl.a. att

man kan välja att sända digitalt i utrymme mellan de befintliga analoga kanalerna på bandet. Enligt källor inom brittiska BBC och det svensktyska företaget Coding Technologies kommer provsändningar att kunna inledas 2007. Mottagare bör vara på marknaden 2009.

Mediemyndighet ser fördelar med DRM för lokal radio

Brittiska mediemyndigheten Ofcom har nu publicerat sin rapport om det framtida regelverket för kommersiell radio liksom hur digital radio kan utvecklas. Myndigheten tar inte ställning för någon teknik, men belyser hur både DAB och DRM skall kunna användas i Storbritannien. Ofcom säger bl.a. en fördel med DRM över DAB är att avsaknaden av multiplexsystemet; varje frekvens används enbart för en programtjänst och kan därför skraddarsys för den räckvidd respektive radiostation behöver och vill ha. DRM på mellanvåg skulle exempelvis göra det möjligt för BBC att sända sina riksprogram till avlägsna delar av Skottland och Wales utan att behöva en DAB-multiplex. Ofcom noterar att DRM nu även utvecklas för frekvensområdet VHF band 2 d.v.s. FM. Enligt Ofcom erbjuder DRM på mellanvåg och FM-bandet ett lågkostnadsalternativ till DAB för mindre radiostationer vare sig det handlar om kommersiell radio eller närradio. *It would not make sense, financially or editorially, for a small scale commercial or community station broadcasting to only a part of a multiplex licence area to broadcast to the whole of the area,* skriver Ofcom. Läs hela rapporten *Radio - Preparing for the Future Phase 2: Implementing the Framework*

http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/radio_revie/wp2/

Digitaliseringen av AM-bandet utredd i Finland

Tidigare i år lades DAB-radiosändningarna i Finland ner. Nu har kommunikationsministeriet utrett marknadsbehovet på frekvensområden för kortvåg, mellanvåg och långvåg i dagens läge och i den närmaste framtiden. Man utredde också i vilken utsträckning den digitala sändningstekniken har tagits i bruk internationellt. Utredningen beskriver den nuvarande verksamheten på kort-, mellan- och långvågsfrekvensområdena samt marknadsläget (bl.a. tjänsteleverantörer, kunder, konkurrensläge, innehåll som förmedlas). Vidare kartlades intresset hos såväl finländska företag som företag som idkar radioverksamhet på andra håll i världen för att använda ovan nämnda frekvensområden för ljudrundradiosändningar. I rapporten dryftas vidare några centrala verksamhetsmodeller som rekommenderas för att främja av en effektiv användning av frekvenserna. <http://www.mintc.fi>

Grönt ljus för DAB-radio i Australien, DRM kompletterar

Ministern för kommunikation, IT och kultur Helen Coonan, har tillkännagett huvudlinjerna för införandet av digital radio i Australien. Till skillnad mot digitaliseringen av tv menar hon att internationella erfarenheter visar att digital radio kommer att komplettera, inte ersätta befintlig analog radio, under en avsevärt lång period. Digital radio kommer därför att införas stegvis i landet med början i de stora städerna. För uppbyggnaden i provinserna och på landsbygden överväger regeringen ett ekonomiskt stöd. Man väljer den europeiska DAB-standard (Eureka 147). Detta gäller de som sänder nationellt och regionalt samt med större lokal räckvidd. Regeringen är dock medveten om att denna teknik inte är lämplig för sändningar i vissa regionala och avlägset liggande områden. Här kommer man att överväga annan teknik som DRM. Man kommer också att använda DAB L-Bandet för lokala sändningar där frekvensområdet VHF Band III inte är tillgängligt eller otillräckligt. I L-Bandet kommer man att reservera kapacitet även för satellitradio.

Kortvågor ersätter DAB-radio i bilen

Nu kommer kortvåg. Inte den gamla tjutande och skrapiga tekniken, utan kristallklart ljud med digital teknik, så att du i bilen kan lyssna på tal och musik från alla jordens hörn. Bilradiotillverkarna ligger i startgroparna och flera radiobolag förbereder sändningar. På den internationella elektronikmässan IFA i Berlin i september visade bland andra Visteon, Panasonic och Blaupunkt upp fungerande mottagare. DRM väntas få sitt genombrott nästa år. Det kan komma att ersätta DAB-tekniken, som haft svårt att slå igenom (Ny Teknik)

Digitaliseringen ökar konkurrensen om mellanvågsfrekvenser

Rai Way (företaget som äger public serviceföretaget RAI:s sändare) rapporteras att inom kort börja sända DRM via Milano Siziano nattetid på tidigare Radio 2:s frekvens 693 kHz. Man aviserar stor räckvidd i Europa. Problemet blir dock att denna frekvens redan används av BBC Radio 5 Live liksom *The Voice of Russia* (med DRM) på en sändare i Tyskland samt några spanska sändare på 693 kHz.

Kristdemokraterna vill ha en närradiokommission

I en motion till Riksdagen noterar Dan Kihlström m.fl. (kd) den i kulturdepartementet interna och omfattande kartläggningen "Öppna Radion och Televisionen", som analyserade den icke-kommersiella radion och tv:n. *Utredaren menar att det är hög tid för en rejäl genomlysning och förändring av villkoren för närradion. En rad intressanta förslag lämnas*

av utredaren som kan bilda ett underlag för det fortsatta arbetet. Vi kristdemokrater föreslår därför en omedelbart tillsättande av en närradiokommission. Denna kommissions uppgift ska vara att lämna förslag till hur den framtida närradion ska se ut, menar kristdemokraterna.

Närradion vill ha en försöksverksamhet med digital radio

Närradions riksorganisation och Sveriges Närradioförbund är de två sammanslutningar som idag representerar närradion i Sverige. Av de 113 närradioföreningar som finns representerar NRO och SNF gemensamt ca 80 % av dessa. Det finns idag ca 200 närradiosändare i omkring 160 kommuner vilket är ett högre antal än i jämförelse med den privata lokalradion. Sändningarna bedrivs på det analoga FM-bandet. Närradion bedrivs idag generellt med mycket små resurser utan kommersiella intäkter eller samhällsstöd. Det mesta av arbetet sker helt ideellt. I en gemensam skrivelse begär riksorganisationerna ett möte med kulturminister Leif Pagrotsky för att diskutera det tekniskskifte som står framför dörren. Organisationerna vill delta i teknikutvecklingen av närradion och ställa sina resurser till förfogande för en försöksverksamhet.

Politiker som kämpade för radiomediet har gått bort

Riksdagsman Kenth Högström avled nyligen efter en tids sjukdom. Han var socialdemokratisk ledamot i konstitutionsutskottet och var under många år engagerad i mediepolitiken i synnerhet frågor om lokalradio och närradio.

Radioteatern har ingen framtid på FM-bandet

Danmark Radios radioteaterchef Malene Kirkegaard Nielsen, menar att det traditionella lyssnandet på radioteater har gått ur tiden. Enligt henne skall det finnas nya sätt som lyssnarna kan få DR:s radioteater. Radioteatern överlever inte utan nedladdning tror hon. *Det er naivt at forestille sig, at den klassiske Radio Drama-forestilling har en glørværdig fremtid på FM-båndet, for det integrerer sig simpelt hen ikke med et moderne liv. Hvad er det lige, der skulle få folk til at stå stille ved deres radio og lytte i en time? Med karriere, småbørn, indkøb, madlavning og alle de andre gøremål, vi alle skal nå i en fortravlet hverdag?* Radioteatern överlever inte framtidens medieutmaningar om den inte kommer ut via podcast eller nedladdning säger Malene Kirkegaard Nielsen. Hon vill nu öppna DR Radio Dramas arkiv och ge större tillgång till radioteatern. Inom kort inleder DR förhandlingar om rättigheterna med danska skådespelarfacket (Radio-Nyt)

Nationell förening för Studentradio bildad

Föreningen Studentradion i Sverige, SR ska arbeta för att stärka studentradions ställning i Sverige och underlätta arbetet på de olika radiostationerna, bl.a. genom gemensam reklamförsäljning och utökat redaktionellt samarbete. Målet är också en egen webbradio som dygnet runt ska sända de olika studentradiokanalerna. *Vår förhoppning är att fler studenter ska få upp ögonen för studentradion. Om vi kan erbjuda dem en mix av vad som sänds på olika stationer så kan de själva hitta den station som passar dem bäst,* säger ordförande Andreas Ericson. Studentradiostationer finns på ca 25 högskolor och universitet. Störst är Radio AF i Lund som sänder ca 90 timmar i veckan. Information: *Andreas Ericson 073-653339 ericson@studentradion.se eller Gabriel Stille 073-6878758 :gabriel@studentradion.se*

Ny radiostation planeras på Åland

Tillstånd har getts för ytterligare en kommersiell radiokanal i den åländska etern. Bo Torgé, en av personerna bakom den nedlagda Radio Väst har för avsikt att starta en ny kanal efter nyår. Formatet sägs bli i stil med svenska Lugna Favoriter. Sedan tidigare finns Rix-FM och Steel-FM i luften tillsammans med public service-kanalen Ålands Radio, Sveriges Radios fyra kanaler, Radio Vega och Radio X3M samt Radio Suomi, de tre sista tillhörande Finlands Rundradio. (Ray Grönberg, Norrtälje)

Osäkert för SR-anställda när bolag tar över

Sveriges Radio har satt upp som mål att fler program ska göras av produktionsbolag. Redan nu produceras bland annat programmen Flipper och Roll on av produktionsbolag utanför SR. Som ett led i att öka antalet program som görs av externa bolag har SR-ledningen beslutat att programmet Kropp & Sjä, som tar upp hälsofrågor, nu ska göras av ett produktionsbolag. Redaktionen tycker valet att låta ett produktionsbolag göra Kropp & Sjä är illa valt. De sitter i Vetenskapsredaktionen lokaler i Uppsala och samarbetar intimt med deras nyhetsredaktion och Ekot. Redaktionen har fått indikationer på att de kan få jobba vidare med programmet efter nyår, men då som anställda i ett produktionsbolag. Kropp & Sjäs reporter Peter Lindström anser beslutet att lägga ut programmet är "kosmetika". *Det kan inte öka mångfalden om jag börjar jobba i ett produktionsbolag. Lyssnarna bryr sig inte om vem som betalar min lön,* säger Peter Lindström. (Journalisten)

Community Radio -

Brittisk närradio växer ytterligare

Mediemyndigheten har nu gett ytterligare 18 fem-åriga sändningstillstånd för den nya Icke-kommersiella lokala radion i *Leeds, Oldham, Tameside, Stockport, Salford, Birmingham* (4 radiostationer i olika

distrikt), *West Bromwich, Stourbridge, Wolverhampton, Belfast* (två stationer), *Lisburn, Newry, Downpatrick* och *Banbridge*. Diane Reid, chef för Community Media Association säger *In the Year of the Volunteer, we celebrate one of the fastest growing areas of volunteering – Community Media. With 48 Community Radio stations across the UK and more to come, communities have new opportunities to get involved in a new form of broadcasting that unlocks the enthusiasm and potential of individuals to create positive social change*

Belgisk högerextrem radio stoppad i Ryssland

Vlaams Belang, det högerextrema politiska partiet som sänder det kontroversiella radioprogrammet "Svart eller vitt" säger att man diskuterar med ett antal lokala FM-stationer i Flandern om sändningar på söndagseftermiddagarna. Hittills har programmet varje vecka sänts via en kortvågssändare i Ryssland, men de ryska myndigheterna har stoppat sändningarna sannolikt efter den belgiska regeringens påtryckningar. Tidigare försökte Vlaams Belang sända på digital mellanvåg (DRM) i Storbritannien och Tyskland men stoppades när myndigheterna där insåg vad programmen skulle innehålla. F.n. sänds programmen via partiets webbplats med live streaming och podcast. (Radio Netherlands)

radio och tv

Sändningar av radio och tv kan öppnas för alla

PTS vill öppna marknaderna för överföring av mark-sänd TV och radio för konkurrens. PTS skickar idag sina förslag på skyldigheter för Teracom på marknaderna för överföring av nationell ljudradio och TV via marknät för samråd med Europeiska kommissionen. PTS förslag till ett beslut före års-skiftet innebär bland annat att Teracom blir skyldigt att på rimlig begäran erbjuda såväl fysiskt tillträde till sitt nät som en grossistprodukt för tillträde på marknaden för överföring av digital TV via marknät. Syftet med PTS förslag på skyldigheter är att ge andra bolag tydliga och rättvisa villkor för att använda Teracoms marknät för att överföra TV och radio, och därmed öppna dessa monopolmarknader för konkurrens. <http://www.pts.se>

SR-chef rasar mot

SVT:s hemliga Nobelsamarbete

Avslöjande om att SVT åtar sig att producera och sända Nobel Medias sponsringsfilmer för tre milj kr har väckt starka känslor i public service-leden. Vetenskapsradions chef Lena Nordlund rasar mot SVT:s roll som produktionsbolag åt Nobel Media. *Vi visste inte alls om det*, säger Nordlund. *Jag tycker att det*

låter underligt att man som public service bolag ska ha ett sånt här avtal om man ska bevaka Nobelpriset. (Resume)

Handbok om public service publicerad av UNESCO

FN-organet UNESCO har i dagarna publicerat *Public Service Broadcasting: A Best Practices Source Book*. Handboken är avsedd för såväl medieproffs, beslutsfattare, studenter och allmänheten och skall ge information om centrala frågeställningar som rättsliga och finansiella frågor, regelsystem för public service radio och tv (PSB). Det kan handla ämnen som redaktionell frihet, universalitet, självständiga finansieringsformer, tydlighet, trovärdighet och representativitet samt opartisk information, utbildning och upplysning. *PSB is an essential instrument to ensure plurality, social inclusion and to strengthen the civil society. In this sense the mission of the PSB lies in the heart of sustainable development, because it empowers people to take informed decisions vital to their own development.* säger Abdul Waheed Khan, UNESCO:s biträdande direktör för Communication and Information. Handboken går att ladda ner på <http://www.unesco.org>

Ny regering, ny mediepolitik i Norge:

- Trond Giske får ansvaret

Som många väntat blev socialdemokraten *Trond Giske* kultur- och kyrkominister i den nya rödgröna norska regeringen. Trond Giske, som har varit utbildningsminister i en tidigare s-regering, är en av Arbeiderpartiets mest uttalade EU-motståndare. Mediefrågorna hamnar i vissa delar också hos den nya kommunikationsministern (samferdselsminister) *Liv Signe Navarsete* (senterpartiet). Andra politiker med mediepolitiskt inflytande blir Kristelig Folke-partis *May-Helen Molvær Grimstad* ordförande i Stortingets familje- och kulturkommitté med Arbeiderpartiets *Gunn Karin Gjøl* som vice ordförande.

- Skärpta regler för medieägande

Gränsen för en ägarandel i medieföretag höjdes av den tidigare regeringen till 40 %. Detta kommer sannolikt att nu ändras av den rödgröna regeringen. I sin regeringsförklaring har man också lovat att föra *en politik som motverkar en för stark ägar- och maktkoncentration i medierna. Lagen om medieägande skall ändras i enlighet med detta.*

På medieområdet lovar regeringen också att föra en offensiv film- och biografpolitik, bl.a. en ökad satsning på norsk film, bidra till att upprätthålla mångfalden i tidningsutgivningen både i värdegrund, geografi och innehåll. Presstödet skall ökas. Vidare att bibehålla NRK som ett licensfinansierat, reklamfritt allmänradio- och tv-bolag och föra vidare

NRK:s roll som förmedlare av kultur, språk och nationell identitet. NRK:s regionala verksamhet skall få goda utvecklingsmöjligheter.

Riksdagen bör få inflytande över filmavtalet
Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet är positiva till filmavtalet, men markerar i sin gemensamma filmpolitiska motion att det inte är acceptabelt att riksdagen enbart får besluta om ett redan färdigförhandlat avtal. Den nuvarande processen innebär att den demokratiska förankringen av filmavtalet är ytterst svag och att möjligheterna till insyn och inflytande för riksdagens parter är mycket begränsade. Det naturliga borde vara att riksdagen först beslutar om de yttre ramarna som ett underlag för regeringens förhandling och att riksdagen sedan informeras fortlöpande under förhandlingarna.

Överutbildning inom kultur och media
Studenternas efterfrågan på utbildningar i media, konst och turism är fortsatt stor, men ett år efter examen är bara drygt en tredjedel etablerade på arbetsmarknaden. *Obalansen mellan utbudet och arbetsmarknadens behov har eskalerat. Det är hög tid att fundera över hur utbildningarna är dimensionerade*, säger Thomas Furusten, utredare på Högskoleverket. I en ny rapport konstateras att antalet utbildningsplatser inom kulturområdet och upplevelseindustrin ökade med 42 procent 1998-2003. Motsvarande ökning för övriga utbildningar var 22 procent. *Det är inte så konstigt att det blir så här eftersom lärosätena får sina pengar utifrån hur många studenter de lyckas rekrytera*, säger Thomas Furusten. Högskoleverket uppmanar lärosätena att stärka sambandet mellan studier och framtida jobb. *Den som är 18-19 år förväntar sig att vuxenvärlden har koll på att man inte utbildar sig i onödan. Men så är det inte och därför lurar vi ungdomarna*, säger Furusten. Den totala arbetslösheten bland utbildade inom konst och media ligger enligt Saco på 22,3 procent. (Dagens Nyheter)

Intel och Microsoft väljer HD DVD

Intel och Microsoft har anslutit sig till HD DVD-läggret i formatstriden om nästa generation DVD-media och de två företagen kommer att bli fullvärdiga medlemmar i HD DVD Promotion Group. Microsoft hävdar att HD DVD erbjuder den högsta kvaliteten och att det är den mest prisvärda och flexibla lösningen för konsumenterna. En talesman för Intel säger att man har goda förhoppningar om att kunna få se ett standardformat på marknaden, d.v.s. HD DVD. Även de två ledande tillverkarna av DVD-spelare i Kina, Amoi och Changhong, har uttryckt sitt stöd för HD DVD som standardformat. (Datormagazin)

Film och tv i Ipod

Nya Ipod har fått större färgskärm samt blivit tunnare och lättare än föregångaren. En 60 GB-spelare kan lagra upp till 15.000 låtar, 25.000 foton eller 150 timmar videoprogram. I Sveriges startar priset för nya Ipod på 3.200 kronor inkl moms. Apple har skrivit ett distributionsavtal med film-bolaget Walt Disney Co om att sälja samtliga avsnitt ur fem populära teveprogram för 1,99 dollar per avsnitt. Bland de fem programmen finns *Lost* och *Desperate Housewives*. (Ny Teknik)

Emacen död

Samtidigt som Apples visade upp allt det nya stod det också klart att företagets sista produkt med klassisk katodstråleskärm - *Emac* - gick i graven. E stod för Education. Det var ett önskemål från amerikanska lärare att få en billig och bra dator i början av 2000-talet. (Ny Teknik)

Nästan en miljon svenskar finns inte!

Frågor om invandrades representation är ett flitigt förekommande ämne i medieforskningen men de glöms bort som medborgare i forskning om medier och demokrati. Mediestudenten Nahid Ayazi funderade över vilka antaganden om medborgare och demokrati som ligger till grund för medieforskarnas undersökningar. Hon fann att invandrare med bristande språkkunskaper är en osynlig grupp, både i mediernas rapportering och i forskarnas rapporter. Ändå gör samhället stora insatser för att informera just den gruppen.

Istället bör enligt Nahid Ayazi invandrargrupper få medel att själva informera om samhället. Dessutom försvinner denna grupp i forskningen om medier och demokrati, visar resultatet av analysen av artiklarna i boken *Medier och demokrati* som används i utbildningen på bl.a. journalisthögskolan. Detta har resulterat i C-uppsatsen *Medieforskningens föreställda medborgare*. Kanske måste forskarna och medierna tänka om i sina ansträngningar? Nahid Ayazi intervjuades i Vår grundade mening i P1 20 oktober. Lyssna på webradio:

<http://www.sr.se/p1/vargrundademening/>

Miljöpartist startar mediekritisk folkrörelse

Grön Ungdoms språkrör Alexander Chamberland startar en utomparlamentarisk mediekritisk organisation. *Många är trötta på mediernas nyhetsprioriteringar. De vill se mer djupgående samhällsgranskning och mindre kändisskandaler, börsbevakning och sensationella terrorangrepp*, säger Chamberland. Intresset för att arbeta med mediekritik är stort. Redan nu har 60 personer anmält att de vill vara aktiva i den mediekritiska organisationen, säger Chamberland. Organisationens främsta syfte är att få upp

mediekritik på den politiska dagordningen genom opinionsbildning. Planen är att starta i februari/mars 2006. Kontakt 0704-36 86 91

Riksdagskrav:

Migreringsfabrik till Kalmar län

Ljud, musik och kultur spelar idag och i framtiden en viktig roll för Kalmar läns framtid. I Västervik pågår ett omfattande utvecklingsarbete kring visan. Målet är att bli ett nationellt centrum för det tonsatta ordets bevarande, framförande och utveckling. Även i Hultsfred (Rock City) förvandlar man framgångsrikt sin lokala identitet till viktiga redskap för lokal, regional och nationell utveckling. I Hultsfred en kvalificerad yrkesutbildning som arbetar med digitalisering av analog media, ett flertal företag inom musikindustrin samt Svenskt rockarkiv. Behovet av att säkerställa vårt gemensamma inspelade ljudarv ställer krav på ett flertal åtgärder. Bl.a. behövs en nationell kartläggning och en bevarandeplan för hur ljudarvet ska säkerställas och prioriteras. För att detta ska kunna genomföras krävs en nationell migreringsverksamhet skriver tre socialdemokratiska riksdagsledamöter i en motion. En sådan verksamhet med Statens ljud- och bildarkiv som huvudman bör etableras i Västervik/ Hultsfred. Även i en vänsterpartimotion ställs liknande krav på en "nationell migreringsfabrik" i norra Kalmar län.

Heta diskussioner om kulturell mångfald i UNESCO

Unesco diskuterade vid sin generalkonferens i Paris förslaget till en internationell konvention om kulturell mångfald. I princip stödjer hela det internationella samfundet denna politiska viljetrytning om behovet av ett rättsligt instrument till stöd för kulturell mångfald. Sverige anser att förslaget till konvention balanserar kulturella intressen och handelsintressen. USA bedömer dock att konventionen inte är förenlig med vissa andra internationella instrument, exempelvis handelsreglerna i WTO. *Jag kan bara beklaga att det inte gått att uppnå total enighet i en fråga som är av genuint intresse för tolerans och ömsesidig förståelse av skilda kulturella uttryck och identiteter, säger Leif Pagrotsky. Det har jag också tydligt framfört till min amerikanska kollega, utbildningsminister Margaret Spellings.* Huvuddragen i konventionen om kulturell mångfald är att konsolidera alla medlemsstaters rätt och skyldighet att föra en nationell kulturpolitik till stöd för den kulturella mångfalden samtidigt som den verkar för ett aktivt internationellt kulturutbyte och allas tillgång till den kulturella mångfalden. Konventionen erkänner också att kulturella varor och tjänster inte bara har ett ekonomiskt värde.

Dagens utmaning: "TV3 ska återupplivas som en kvalitetskanal" (Anders Knave gör sin första tv-mässa i Cannes som ny programchef för TV3 /ZTV och uttalar sig i Resumé).

Webbtips: En omfattande och användbar lathund om kultur och media:

http://www.filmstockholm.se/pedagogik/pdf/media_lat_h_25sept.pdf

Ny webbplats för brittisk community media

Community Media Association arbetar med lokal icke-kommersiell radio och tv och har över 300 medlemsorganisationer. En ny webbplats finns nu på <http://www.commedia.org.uk/>

Local community media projects give people the security and confidence in making changes in their lives (Ivan Lewis M.P. brittisk parlamentariker)

Vill du bli tv-chef i Massachusetts?

Executive Director; *Amherst Community Television* (ACTV), Amherst MA

- Educator/leader with a vision/commitment for diverse community media - 2 yrs managerial & supervisory experience in PEG Access TV - Strong background in video/media production/training & internet literacy - Proven abilities for coordinating fundraising/ visibility events. Salary range: \$42,000-\$45,000 + benefits. Full-time, Full job description: www.actvamherst.com Deadline: Nov. 3

Anm. Massachusetts är den delstat som tillsammans med Kalifornien har de flesta lokala icke-kommersiella tv-stationerna i USA.

Evenemangstips:

Öppna kanalen på Tekniska museet

Onsdagen 2 nov 2005 kl 17-20 arrangerar Öppna Kanalen tillsammans med Tekniska museet en kväll där alla föreningar i Öppna Kanalen i Stockholm kommer att visa 5 minuter av sitt bästa TV-program. Det blir ett par timmars tittande och mycket socialt mingel, där alla är välkomna. Museet bjuder på kaffe och smörgås. Fri entré. Kontaktperson Nils Olander 08-450 56 80, 073-9991377 <http://www.tekniskamuseet.se/templates/Page.aspx?id=3300>

Sveriges DX-Förbund på Hobbymässan

kommer att ha aktiviteter bl.a. visas det senaste vad gäller DRM. Plats: Frescatihallen (T-Universitetet) 4-6 november. Öppet fred/lördag 10-18, söndag 10-17. <http://www.sdx.org>